

Poročilo o dejavnostih društva Avstrijsko-slovensko prijateljstvo Gradec za leto 2024

Leto 2024 je bilo zelo bogato z dogodki in naše društvo je zelo aktivno. Organizirali smo 20 kulturnih prireditev za člane in prijatelje našega društva ter zainteresirano avstrijsko javnost:

1. Začelo se je z zgodovinsko prireditvijo – **predstavitvijo življenja in dela Andreasa barona Winklerja (1825–1916)**, okrajnega glavarja Krmina (Cormons) in Tolmina, poslanca deželnega parlamenta Gorica-Gradišča, poslanca državnega zbora v Dunaju in predsednika kronske dežele Kranjske. Predstavila sta ga slovenski zgodovinar dr. Igor Gardelin in njegov pravnik, gospod Christian Winkler, ki živi v Avstriji. Prisotnih je bilo nekaj potomcev družine Andreasa barona Winklerja. Dogodek smo pripravljali več let (tudi zaradi pandemije koronavirusa) in je potekal **25. januarja 2024** v sklopu Slovenske čitalnice pri Štajerski deželni knjižnici v Gradcu.

2. V letu 2024 je naše društvo organiziralo **9 literarnih večerov** in predstavitev knjig (v sodelovanju s Kulturnim društvom za Štajersko Člen VII):

a) Večer poezije na slovenski kulturni praznik, **8. februarja 2024**, na katerem so se predstavili trije slovenski pesniki: **Petra Bauman, Uroš Prah in Tom Weber**.

b) **7. marca 2024** je potekal pogovor z ameriško-slovensko avtorico **Erico Johnson Debeljak** o njeni knjigi *Devica, kraljica, vdova, prasica*.

c) **26. aprila 2024** je **Doroteja Omahen** predstavila svojo kuharsko knjigo *Prite jest! Kommt essen! – Kochereien aus der Region Koroška in Slowenien* in povabila tudi na degustacijo koroško-slovenskih dobrot.

d) **6. junija 2024** smo gostili pisateljico, pravnico in sedanjo predsednico slovenskega parlamenta, gospo **Urško Klakočar Zupančič**. Ni le uspešna slovenska političarka, ampak tudi uspešna avtorica, saj je izdala dva obsežna zgodovinska romana, ki jih je predstavila našemu občinstvu v Gradcu: *Gretin greh* (2021) in *Sibilina sodba* (2023).

e) **25. junija 2024** je uspešni slovenski avtor kriminalnih romanov **Tadej Golob** predstavil svojo najnovejšo štirijezično knjigo *Pikčasta Slovenija*, ki je vodnik po Sloveniji za kolesarje.

f) **24. septembra 2024** je bil naš gost v slovenski čitalnici **Lev Detela** iz Dunaja s svojo trilingvistično pesniško zbirko *Črna mačka / Die schwarze Katze / The Black Cat*.

g) **20. oktobra 2024** sta avtorja **Miriam Drev in Boštjan Narat** v slovenski čitalnici predstavila svoja najnovejša dela.

h) **7. novembra 2024** smo predstavili knjigo *Slovenski mediji v Avstriji nekoč in danes*, ki jo je izdal dr. Danijel Grafenauer.

i) **21. novembra 2024** smo graškemu občinstvu predstavili uspešnega in večkrat nagrajenega slovenskega avtorja **Janija Virka**.

3. Leto 2024 smo v Slovenski čitalnici v Gradcu zaključili z zelo zanimivim **predavanjem o zdravilnih gobah in njihovih učinkih**, ki sta ga pripravila dva slovenska znanstvenika, **prof. dr. Marin Berovič in dr. Andrej Gregori**.

4. V letu 2024 smo organizirali **štiri pohode** vzdolž slovensko-avstrijske meje: 14. aprila 2024 v St. Radegundu pri Gradcu, 8. junija 2024 na najjužnejšo točko Štajerske, 3. avgusta 2024 na Soboti/Soboth in 12. oktobra 2024 na tromejo Avstrija-Slovenija-Madžarska.

5. **7. junija 2024** nas je nekdanja direktorica Zveze za varstvo narave Štajerske in članica upravnega odbora planinskega društva Naturfreunde Gradec gospa **Gertraud Prügger** popeljala na ogled vrtičkov pred hišami iz konca 19. in začetka 20. st. v graški četrti Geidorf.

6. Leta 2024 je naše društvo organiziralo **dva izleta v Slovenijo: 15. in 16. junija** smo raziskovali **Belo krajino**, **29. septembra 2024** pa smo obiskali **Celje** in njegove muzeje po stopinjah Alme Karlin.

7. Naš tradicionalni **Slovenski večer** je potekal **8. novembra 2024**. V programu je slikar **Marin Berovič** predstavil svojo barvito serijo slik kitajskih pokrajin in nam pripravil predavanje o slovenskih vinorodnih območjih z degustacijo kraških in obalnih vin.

8. **7. decembra 2024** smo se udeležili slovenskega **vodenega ogleda galerije Kunsthaus** v Gradcu in občudovali njeno arhitekturo.

9. Naše društvo je prireditveno leto zaključilo s **koncertom pianista Jana Severja** v Kulturnem salonu v Gradcu **13. decembra 2024**, kateremu je sledilo božično druženje.

10. V letu 2024 smo imeli tri seje upravnega odbora in letni občni zbor, ki je potekal 22. marca 2024 v gostilni Wildmoser v Gradcu.

11. Avgusta 2024 smo se žal poslovili od našega ustanovnega člana in dolgoletnega podpredsednika Curta Schneckerja.

12. Septembra smo začeli šolski projekt o življenjskih izkušnjah prebivalcev ob slovensko-avstrijski meji, v katerem sodelujeta dve slovenski in dve avstrijski šoli. Obe avstrijski šoli sta organizirali po en dogodek, na katerem so sodelovali tudi naši člani. Obe slovenski šoli sta se žal umaknili iz projekta. Zato iščemo nove šole in bomo naše delo nadaljevali v letu 2025.

13. Naši člani vsako leto obiskujejo večdnevni tečaj slovenskega jezika v Sloveniji. V letu 2024 je tečaj potekal štiri dni med binkoštnimi prazniki v Kranjski Gori.

Naše prireditve v slovenski čitalnici obiskuje različno število obiskovalcev – med 10 in 20 ali 25. Največ obiskovalcev je bilo na predstavitvi Andreja barona Winklerja, Urške Klakočar Zupančič in Tadeja Goloba. Slovenski večer je obiskalo okoli 50 oseb, božični koncert pa 30. Pohodov se udeležuje po 15–20 članov društva.

O naših prireditvah redno poroča oddaja ORF „Dober dan Koroška/Štajerska“ (<https://on.orf.at/sendereihe/85528/dober-dan-koroka>). Na žalost je mogoče za nazaj pogledati le zadnje oddaje. Na dogodke v sklopu Slovenske čitalnice pri Štajerski deželni knjižnici vabi tudi časopis Kleine Zeitung.

Januar 2025

Avtorica poročila: Kasilda Bedenk